

Kulttuuri

Henry Rollinsia vihdoon suomeksi

Petri Silas

Nuoren miehen kädessä on tuore *Mustan kahvin blues*. Sen kannessa ärjyy **Henry Rollins**. Opusta pitelevää kaveria ja Rollinsia yhdistävät määrätietoisuus ja kyky ottaa onni omiin käsiin.

Porissa varttunut **Kim Männistö**, 30, saapui Tampereelle 1990-luvun puolivälissä opiskelemaan kielenkääntämistä. Vuoden visiitti Helsingin Kallioon vahvisti, että Kokenemäen vesistön varressa on hyvä pysyä.

Ammattiin valmistuttuaan Männistö käänsi **Jim Hendrixin** elämäkerran *Likelle* ja **Hunter S. Thompsonin** *Helvetin enkelit* Sammakolle, mutta päätti pian ryhtyä kirjankustantajaksi.

Pienkustantamoilta saa sen verran vaatimatonta liskaa, että mieluummin teen homman omiin nimiini, hän toteaa.

Mutta kunnoitan kovasti Sammakon touhua. Heillä on edustava katalogi minullekin tärkeää kirjallisuutta; **Allen Ginsbergiä**, **Jack Kerouac** ja muita.

Aukkojen täyttämistä

Henry Rollinsin ulosanti laulajana on karsittu iskevää, ja suoraan asiaan hän menee myös kirjoittajana. Männistö löytää vain yhden suomenne- tun kirjailijan, jonka tyyli tulee lähelle.

Stewart Home liikkuu minusta vähän samalla alueella.

Rollins itse kertoo ihaillevansa **Canus'ta** ja **Hemingwayta**. Alakulttuuri-ikonin kirjoja on käännetty saksaksi, ranskaksi ja tsheiksi.

Sen lisäksi teoksia on julkaistu muun muassa Kiinassa ja Israelissa.

Jokaiselta näistä kieli-alueista on siis löytynyt pienkustantaja, joka on laskenut parinkymmenen ihmisen haluavan lukea juttujani äidinkiellään, naurahtaa Henry Rollins puhelimesta sarkastisesti.

Rollins on Kaliforniassa toimiva amerikkalaisen punk-

Simpo Rautamaa

Kirjoja Armonkalliolla. Kim Männistön oma kustantamo Diagonaali avaa pelin Henry Rollinsin *Mustan kahvin bluesilla*.

rockin Elmo. Sisukas mies tuntuu saavan vuorokauden 24 tuntia riittämään paremmin kuin me muut.

Teen hommia melkein joka mediassa, mutta kirjoittaminen on aikaa vievintä ja tunteen tasolla raskainta, Rollins pohtii.

Niinpä olenkin aina todella otettu, kun joku tulee pyytämään nimikirjoitusta hiirenkorville lukemaansa teokseeni.

Liike on Rollinsille elintärkeä asia.

En ole sitä ihmistyyppiä, joka jää paistattelemaan saavutusten loimussa. Kun olen saanut jotain valmiiksi, Miles Davis minussa piiskaa eteenpäin, Rollins vakuuttaa.

Kirjoittaa on minulle aktiivinen verbi. Haluan ajatella, että kirjoitan. En, että olen kirjoittanut.

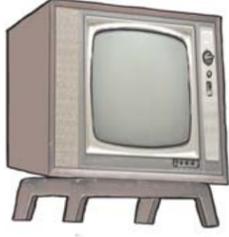
Kim Männistö iloitsee siitä, että ehti kääntämään ja kustantamaan Rollinsia ensimmäisenä Suomessa. Myös hän katselee jo tulevaisuuteen pyrkien luvattujen listaan.

Mustan kahvin bluesin jälkeen Diagonaalilta ilmestyy proosaa Chilestä ja rockjournalismia USA:sta.

Aamiaisen jälkeen läppäri kevyesti polville

Markus Määttä

Ohjelmavirta-ajattelu on mennyttä aikaa, tietokoneelta näkee mitä haluaa ja milloin haluaa

kupolvelleen tyyppisellä tavalla.

Ensin BitTorrent päälle, sitten aamiaisella. Aamukahvia hörppäessä *Galactica* latautuu ja paahoteleivän jälkeen voi mennä takaisin sänkyyn katsomaan läppäriä jaksoa, joka on tuore vielä jenkkeissäkin, Visa kertoo.

Katson silloin kun haluan

BitTorrent on yksi netistä ilmaiseksi ladattavista tiedostonjakohelmistä, joilla on miljoonia käyttäjiä. Niillä pystyy imemään tietokoneelleen valtavankokoisia tv-sarjoja- ja elokuvia -tallenteita. Netityhteisö panee niitä yhteiseen jakoon sitä mukaa kuin niitä perinteisemmistä tuuteista ulos tulee, joskus vain parin tunnin viiveellä.

Homma on tietenkin laitonta, mutta Visa katsoo silti moraalisena oikeuden olevan puolellaan. Jos tv-yhtiöllä olisi jo laillisia palveluita, jotka edes etäisesti muistuttaisivat netityhteisön synnyttämiä, hän olisi niistä jotain

Jenni Gustafsson - Aamulehti

Kanavalla. Netisukupolvi ei tarvitse tv:n katsomiseen televisiota, kannettava tietokone riittää.

myös valmis maksamaan.

Ihmiset downloadaavat netistä joka tapauksessa jo hirvittäviä määriä kokonaisia kausia tv-sarjoista.

Tähän asti televisio on ollut suurin länsimaisen ihmisen ajan rytmittäjä kirkon, perheen ja työn jälkeen. Visan edustamaa netisukupolvea ei kuitenkaan

voisi vähempää kiinnostaa se, mihin aikaan tv-kanava haluaisi ohjelmia katsottavan. Visa katsoo tv-uitsetkin netistä ilmaiseksi silloin kun siltä tuntuu. Hän ei myöskään kaipaa olo-

huoneen nurkassa taustalla pölyttävää televisiota turvallisuuden tunnetta tuomaan.

Perinteinen ohjelmavirta-ajattelu on mennyttä aikaa, Visa julistaa.

Siitä huolimatta Suomen Digtv-projekti tuntuu vain vahvistavan ohjelmavirta-ajattelua, jossa sarjat ja visat voi katsoa vain silloin kuin tv-yhtiölle sattuu sopimaan. Digitelevision suurimpia kompastuskiviä on ollut ohjelmien ajastetun tallentamisen vaikeus. Se alkoi onnistua tyydyttävästi vasta hiljattain, kun mark-

kinoille tulivat kovalevyllä varustetut tallentavat digiboksit.

Tuntuu vain aika suolaiselta maksaa 600-700 euroa tallentavasta vehkeestä, kun on totuttu parikymmentä vuotta siirtämään aikaa halvalla vhs-nauhurilla. Samalla hinnalla saa jo huokean kannettavan tietokoneenkin.

Tulevaisuuden teräväpiirtoa

Suomalainen digitv on kaukana kirjaston tai videovuokraamon tavalla toimivasta ohjelmakoko-

elmasta, josta voisi itse valita mitä katsoo ja milloin katsoo. Paradoxaalisesti sen yhteydessä on silti luotu maanlaajuinen maksu-infrastruktuuri digiboksin korttipaikoilla. Maksukanavakin vain panostavat yhä perinteiseen ohjelmavirtamalliin.

Muutos on kuitenkin ovella, uskoo Visa, ja se iskee voimakkaammin kuin arvaammekaan. Ensi keskiviikosta lähtien Microsoft-jätin palvelupolun Xbox live alkaa tarjota pelaajille myös tv-sarjajaksoja ja elokuvia netin kautta. Joukossa luvataan olevan myös teräväpiirtoisiltä, joka on tv-maailman seuraava iso juttu digiboksiavoposun jälkeen.

Applen iTv seuraa perässä ensi vuoden alussa. Eurooppalaisen harkiksi molemmat palvelut toimivat toistaiseksi laillisesti vain Yhdysvalloissa. Mitä todennäköisemmin piratismin paine kuitenkin kaataa lopulta viihde-yhtiöiden kuluttajien kielsäksä luomat aluekoordinaattorit.

Huomionarvoista on, että sekä Microsoft että Apple tahtovat pitää television edelleen kodin ykköslaitteena. Tiedä vaikka Visakin vielä hankkisi kalmistoon kannetun tölön tilalle teräväpiirtoon pystyvän telkkarin.

Kauanko Napsterista on aikaa, 6-7 vuotta? Tv-sarjojen ja elokuvien kanssa ollaan netissä nyt samassa vaiheessa kuin musiikin kanssa Napsterin aikaan. Ja miten nopeasti iPod ja iTunes muuttivat pelin! Sama on edessä televisioilla.

Jos suomalainen digitv ei saa tästä todellisuudesta kiinni, se on kuollut jo syntyessään.

Tulevaisuuden televisio on jo täällä

Markus Määttä

TURKU

Jos haluaa kokea, minkälainen digitelevision pitäisi jo olla, voi matkustaa Turkuun tai Närpiöön. Turussa toimiva Hibox Systems -yhtiö on vuodesta 2005 kehittänyt internetiin pohjautuvaa televisiojärjestelmää.

Sinä yhdistyvät juuri ne puolet, joilla suomalaisia liian suurin lupauksin käännytettiin digiboksiakaan vielä muutama vuosi sitten.

Ip-televisioksi kutsuttu järjestelmä on parhaillaan koekäytössä Närpiössä.

Tämä on yhteistyöprojekti meidän, paikallisen kaapelitv-yhtiön ja Närpiön kunnan omistaman verkko-operaattorin, Dynamo Netin kanssa. Me hoidamme tekniikkapuolen, kaapelitv-yhtiö kanavat ja Närpiön kuntaa kiinnostaa eniten interaktiiviset palvelut, kertoo **Andreas Öhman**, Hiboxin teknologiaavustaja.

Öhmanin yhtiökumppani, Hiboxin toimitusjohtaja **Staffan Granholm** näpäräyttää firmansa Turun demohuoneessa television päälle ihan tavallisen näköisellä kaukosäätimellä, ja esiin pärhättää hyvin digitelevisionomainen käyttöliittymä. Sieltä löytyvät normaalit digikanavat, joihin voi tehdä tavalliset temput ääniraitojen ja tekstitysten vaihdosta, mutta systeemiä ei ole jätetty tähän.

Järjestelmän tärkein osa on yhtiön suunnittelema ja rakentama kaksisuuntainen palveluportaali, jota voi käyttää tv-ruudun kautta.

Selataanpa nettiä televisiosta

Asiakkaat voivat lukea sähköpostinsa tv:stä. Kaikki ohjelmatiedot saadaan portaalistamme. Sieltä voi tallentaa ohjelmia palvelimellemme ja katsoa niitä siten jälkikäteen vaikka pikakelaten. Meillä on täällä säähennustiet ja muita tällaisia info-palveluita, ja internet-selainkin löytyy, Granholm kertoo.

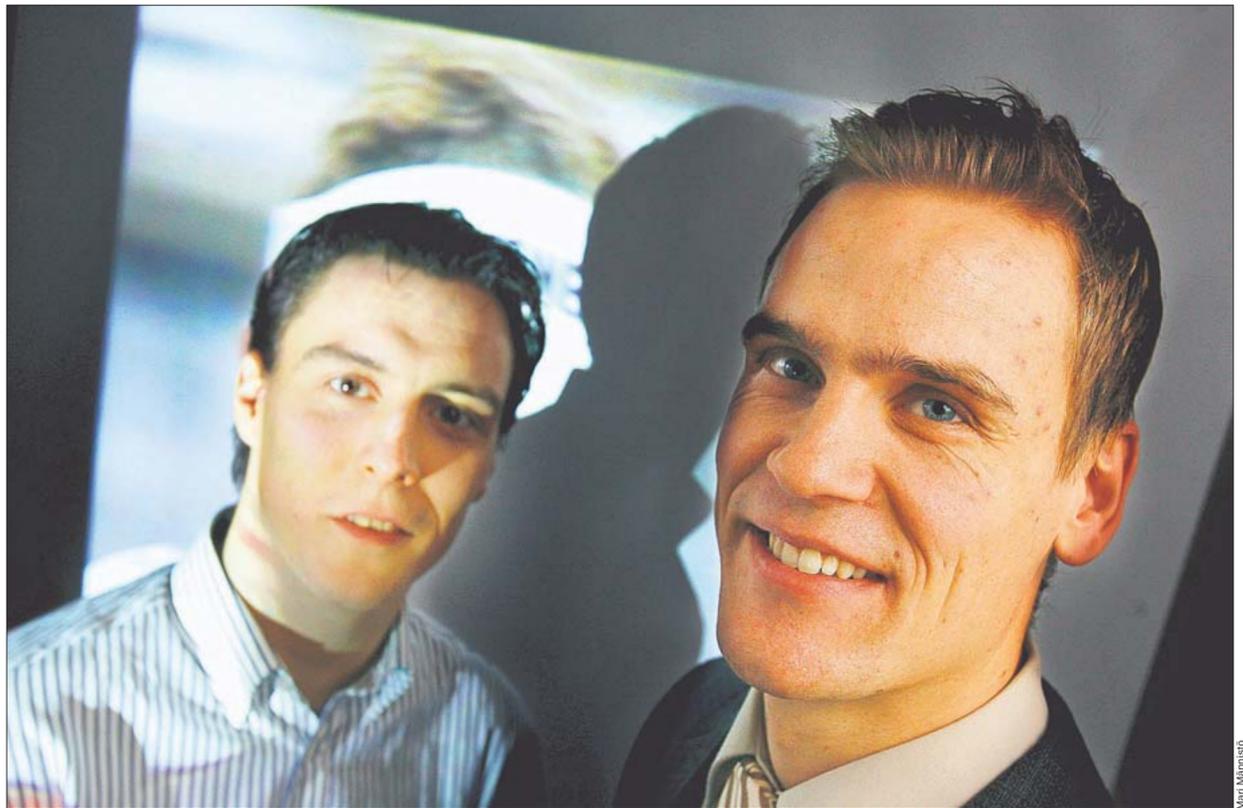
Sähköpostia ja nettiä voi tv-ruudulta selata joko kaukosäätimellä tai langattomalla näppärimistöllä.

Systeemiin on rakennettu sisään myös video on demand -palvelu, eli elokuvien myyntipalvelu, suoraan toosasta.

Järjestelmä näyttää melkein liian hyvältä. Joku ongelma tässä on oltava.

Isojen rahojen infrastruktuuri

Iptv vaatii 8-megabitistä kaistaa, tai periaatteessa 5-6 megabitin riittää. Ongelma tällä hetkellä on se, että Suomen nykyinen laajakaistavalmius rajaa iptv-palveluiden saatavuuden

Matti Männistö

Televisioerot. Hibox-yhtiön teknologiaavustaja Andreas Öhman ja toimitusjohtaja Staffan Granholm luottavat internetpohjaisen television läpimurtoon.

Sinä, digi ja tv

Suomen digitv-projekti herättää isoja intohimoja puolesta ja vastaan. Mielipiteitä piisaa ja kysymyksiä sitäkin enemmän. Kanna nyt kortesi kekoon ja vastaa osoitteessa www.aamulehti.fi/leema/digtv vaikkapa seuraaviin kysymyksiin:

Katsotko tv-ohjelmia internetistä? Olisitko valmis maksamaan tv-sarjojen laillisista tallenteista netissä? Voisiko netti mielestäsi korvata television kokonaan?

Oletko hankkinut digiboksin? Oletko tyytyväinen siihen? Onko Suomen digitv-hanke mielestäsi järkevästi toteutettu? Harkitsetko televisiosta luopumista analogisten lähetysten loputtua?

noin 15 prosenttiin kotitalouksista, Granholm summaa.

Närpiössä kunta on rakentanut itse alueelleen riittävän järeän kuituverkon.

Viestintäviraston arvion mukaan vastaavan rakentaminen koko maahan maksaisi noin 400 miljoonaa euroa. Nykyisen maanpäällisen digitv-järjestelmän rakentamisen arvioidaan maksaneen noin 500 miljoonaa. Voi vain arvailla mitä kansalli-

seen laajakaistastaan satsaaminen digitv:n sijaan olisi poikunut.

Kaksikko ei silti aina nykyhetken masentaa. He myyvät tv-ratkaisujaan hotelleille ja ensi vuoden alussa kaverit asentavat Närpiön järjestelmää vastaavan Pohjanmaalle. Kunnan nimeä he eivät vielä kerro.

Uskomme, että kymmenen vuoden päästä tällaiset on demand -palvelut ovat kuitenkin tärkeimmät televisioipalvelut.

Tv-yhtiöiden kammoamia sivustoja

tvlinks.voodeedoo.org
- satoja tv-sarjoja

youtube.com
- ihmisten videoita, paljon myös televisiota

bittorrent.com
- suosituimpiin kuuluva sisältöjen latausohjelma.

Tv-yhtiöiden rakastamia sivustoja

www.mtv3.fi
Ilmaiseksi tv-uutisia.

www.yle.fi
Ilmaiseksi tv-uutisia ja tv-arkistoa.

www.nelonen.fi
Ilmaiseksi nettivideoita.

www.digtv.fi
Kaikki suomalaisesta digitv:stä.

bt.davka.info
- NBA-koripalloa torrent-tiedostoina

tvkaista.fi
- Suomen televisiota, toistaiseksi suljettu

tvseries.nuonflux.com
- satoja tv-sarjoja

Tvkaista näytti suuntaa

Hibox Systems -yhtiö oli syyskuussa Yleisradiota suuttuttaneen Tvkaista.fi-palvelun takana. Tvkaista tallensi TV1:n, TV2:n, MTV3:n, Nelosen, Subtv:n ja Urheilukanavan ohjelmat viikon ajalta. Niitä saattoi katsoa osoitteesta erinomaisella kuvanlaadulla, jos kaistaa riitti.

Kun Ylen hallintojohtaja **Jussi Tunturi** kuuli palvelusta *Tietokone-lehdeltä*, hän julisti sen olevan kiellettyä, ja pelotelti suomalaisella kaskulla. Tvkaista lopotti nopeasti, mutta ei Ylen vuoksi.

Se oli pienen piirin koekäyttö ollut systeemi, josta levisi tieto erään blogin kautta. Saimme parissa päivässä 800 rekisteröintiä ja palvelu tukehtui. Hiboxin **Staffan Granholm** kertoi.

Granholm mielestä systeemi oli ihan yhtä laillinen kuin mikä hyvänsä digiboksi. Kyse oli ajansiirosta, jota nykyinen digitv-järjestelmä ei erityisen hyvin tue.

Aiomme avata vastaavan palvelun ensi vuoden alussa.

Kuka on Henry Rollins?

Simpo Rautamaa - Aamulehti/arkisto

Perustanut oman Rollins Band -rockbändinsä, jonka huippulevyjä ovat *Weight* (1994) sekä *Come in and Burn* (1997).

Näytellyt muun muassa David Lynchin *Lost Highwayssa* (1997) ja Michael Mannin *Heatisissä* (1995).

Perustanut 2.13.61-kirjankustantamon, jonka kautta julkaisut omia kirjojaan kuten *Get in the Van* (1994), *Black Coffee Blues* (1992) ja *Roomanitarian* (2005).

Vetänyt satoja puhekeikkoja ympäri maailman. Pyörittänyt USA:ssa omaa radio- ja tv-show'ta. Esiintynyt muusikkona Suomessa viimeksi kesällä 2003 Tammerfestissä.

Syntynyt 13. helmikuuta 1961. Alkuperäinen nimi Henry Garfield.

Laulanut Black Flag -punk-rockbändissä, jonka klassikko-albumia ovat *Damaged* (1982) ja *My War* (1984).

Vuoden kynä -palkinto meni joensuulaiselle Jussi Hyväriselle

STT - LIPERI Pohjois-Karjalan kirjailijayhdistys Ukri on myöntänyt *Vuoden kynä* -tunnustuspalkinnon joensuulaiselle runoilijalle **Jussi Hyväriselle**. Hyvärinen voitti ensimmäisen palkinnon J. H. Erkon kirjoituskilpailussa 2003. Hänen esikoisteoksen *Kurkistan kaivoon* ilmestyi tänä vuonna.

Tunnustus myönnetään kirjallisesti ansioituneelle henkilölle tai muulle kirjallisuuden edistäjälle. Palkinnon sai viime vuonna runoilija **Tapani Tavi**.

James Bond tahkosi ennätyksen Britanniassa

REUTERS - LOS ANGELES Uusin James Bond -elokuva on vetänyt vakoilu elokuvien ennätysyleisön Britanniassa. Tiistaina ensi-iltaan saanut *Casino Royale* oli torstai-iltaan mennessä tahkonnut jo 1,7 miljoonan punnan (2,5 miljoonan euron) lipputulot, mikä on paras saavutus vakoilu elokuvien saralla tähän mennessä. Elokuva kiinnosti ensi metreillä huomattavasti enemmän kuin edellisen Bond, sillä lipunmyynti kasvoi yli 50 prosentilla neljän vuoden takaisesta 007-tarinasta.

Pääosassa on ensimmäistä kertaa **Daniel Craig**. Elokuvan ensi-ilta on Suomessa ensi viikolla.

My name is Bond, James Bond.

Daniel Craig keräsi keuhut roolisuorituksestaan, vaikka miestä vastaan oli voimakas oppositio ennen ensi-iltaa.

Gareth Cattermole - Getty Images